

Dag van de doden

Een groot Mexicaans feest

De dood is voor Mexicanen niet een afsluiting of een einde. Het is een heel belangrijk deel van het alledaagse leven. Op de 'Dag van de Doden' worden overledenen verwend en in de watten gelegd. Het is dan overal feest.

Typisch Mexicaans: een feest voor de doden. Ja, op 1 en 2 november is het in Mexico feest. Als het bij ons Allerzielen en Allerheiligen is en we verdrietig bloemen op de graven zetten, is het in Mexico: fiësta! Ja, het is echt feest. Totaal anders dan ons respect voor herdenken. Nou moet ik er wel bij zeggen, dat het wat de doden betreft in Mexico ook wel heel vreemd gaat, want op Allerzielen en Allerheiligen komen de zielen van de doden terug. Tja, echt! Op 1 november zijn de zielen van de overleden kinderen te gast onder de levenden en op 2 november de zielen van de overleden volwassenen. En deze zielen worden hartelijk ontvangen door hun families. Tja, met een feest!

Het is natuurlijk vooral dat terugkomen dat typisch Mexicaans is. De doden die opnieuw levend worden is één van die ideeën die heel kenmerkend zijn voor de Mexicaanse wereld. Ja, en tot op de dag van vandaag hè, dat blijkt wel uit het heel populaire Feest voor de Doden. Maar vroeger, in de pré-Spaanse beschavingen, was de dood misschien nog wel levendiger. Er is zelfs een Azteekse mythe waarin verteld wordt hoe de mensen uit de dood ontstaan zijn.

Quetzalcóatl, je weet wel, de gevederde slang, is naar de Onderwereld gereisd om haar kostbare gebeente op te halen. Die skeletten maalde hij in een vijzel en vermengde het met zijn eigen bloed. Uit deze brij werd de mens geboren. De dood was voor de Azteken niet alleen het begin van een nieuw leven, voor hen was de dood een volwaardig deel van het leven. En de dood werd ook niet een beetje weggemoffeld achter allerlei ongemakkelijke gevoelens van rouw en respect, nee, ze hadden er zelfs een dag naar genoemd en grote feesten, ter ere van de dood, met zelfs mensenoffers.

Ook tegenwoordig is de dood in Mexico nog altijd iets heel anders dan bij ons. Kijk: hier wordt iemand begraven. En natuurlijk wordt er dan ook wel gehuild, maar moet je kijken: er wordt ook muziek gemaakt en gezongen. Dat is bij ons toch onvoorstelbaar? Op de Dag van de Doden is die vrolijke sfeer nog veel duidelijker. Het is dan ook écht groot feest, met gezellige kleuren en zonder verdriet.

Het Feest van de Doden brengt ook heel veel bedrijvigheid op gang in Mexico. Maanden van te voren worden bloemen ingezaaid en in de laatste week van oktober liggen de markten vol met bloemen.

En ook bij de bakkers is het ongelooflijk druk. Ze werken dan en nacht om voor alle Mexicaanse families dodenbrood te maken. Ja, ja, die broden mogen zeker niet ontbreken! Tja, en dan zijn er natuurlijk ook nog de doodskoppen van suiker. In plaats van chocoladen Sinterklazen hebben ze in Mexico doodskoppen van suiker! Tja, om op te eten!

En al dit lekkers komt uiteindelijk te liggen op het Dodenaltaar dat elke familie in huis zet en mooi versiert. Op dit altaar wordt al het moois en lekkers uitgestald om de zielen van de overleden familieleden maximaal naar hun zin te maken. Zelfs de lievelingsgerechten van de doden worden klaargemaakt.

Maar niet alleen thuis is er feest: ook op het kerkhof wordt het gevierd. Op de Dag van de Doden worden de graven van de overledenen door de familie schoongemaakt en versierd.

Niet overal in Mexico wordt het Dodenfeest zo uitgebreid gevierd. In geen enkel Indiaans dorp zal je een schedel van brood of suiker zien liggen, gewoon omdat daar geen geld voor is. Maar dat wil niet zeggen, dat de Dag van de Doden niet gevierd wordt, in tegendeel: ook de arme Indianen verwelkomen de doden en versieren de graven.

En 's nachts, dan wordt er gewaakt op de graven. En dit is helemaal geen treurige bedoeling of zo, en echt niet, kijk maar!

Tja, zo zie je maar, dat niet alleen het leven in Mexico anders is dan bij ons, maar ook de dood.